

Pelastajatarve 2024–2032

Perustuen pelastajatarvekyselyyn ja eläköitymisennusteeseen

Marko Juutinen
Iida Silfverhuth
Hanna Nygren
Mimmi Tolvanen

Pelastusopisto seuraa Suomen pelastajatarvetta hyvinvointialueille suunnatun kyselyn avulla. Tässä selvityksessä esitellään vuonna 2024 toteutetun kyselyn tuloksia. Selvityksessä on lisäksi huomioitu pelastajien eläkepoistumasta aiheutuva pelastajatarve.

Uusien pelastajien tarve Suomessa vuosina 2024–2032 on ainakin 1878 henkilötyövuotta. Arvioon sisältyy vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeistä johtuva Kuntien eläkevakuutuksen eläköitymisennuste sekä hyvinvointialueiden pelastuslaitosten arviot pelastajatarpeesta, joka aiheutuu toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle sekä varallaoloa korvaavista järjestelyistä. Alipäälllystön ja päälllystön henkilöstön tarve on 556 henkilötyövuotta.

Sisällys

1	Uusien pelastajien kokonaistarve 2024–2032	2
2	Taustaa	3
3	Eläköitymisennuste jaksolla 2024–2032	4
4	Henkilöstön lisätarve työntekijäryhmittäin	5
5	Henkilöstön lisätarve ja kustannukset 2024–2032	7
6	Pelastuslaitosten kehittyminen viime vuosina	8
7	Henkilöstön lisätarpeeseen vaikuttavat muut syyt	9
8	Muut huomiot koulutusmäärien suunnitteluun	10
9	LIITTEET	11
	Liite 1: Vuosikohtainen pelastajalisäys pelastuslaitoksittain	11
	Liite 2: Vuosikohtainen alipäällystön ja päällystön lisäys pelastuslaitoksittain	12
	Liite 3: Toimintavalmiuden muutosten lisäkustannukset pelastuslaitoksittain	13
	Liite 4: Toimintavalmiuteen liittyvä tarve palo- ja valmiusasemille	14

1 Uusien pelastajien kokonaistarve 2024–2032

Tässä selvityksessä raportoidaan eläköitymisennusteeseen ja vuoden 2024 pelastajatarvekyselyyn perustuva arvio uusien pelastajien kokonaistarpeesta ajanjaksolla 2024–2032. Kokonaistarpeella tarkoitetaan yhteensä sekä Kevan ennakoimaa eläkepoistumaa (vanhuuseläkkeet, osatyökyvyttömyyseläkkeet ja työkyvyttömyyseläkkeet) että pelastuslaitosten arvioita siitä lisästarpeesta, joka muodostuu toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle sekä varallaoloa korvaavista järjestelyistä. Lisäksi arvioidaan työntekijäryhmittäin alipäällystön, päällystön, pelastuslaitosten muiden asiantuntijoiden sekä sopimuspalokuntalaisten tarvetta, ruotsinkielisen henkilöstön tarvetta ja pelastajalisäykseen liittyviä kustannuksia.

Uusien pelastajien valtakunnallinen kokonaistarve vuosina 2024–2032 on raportin aineiston perusteella 1878 henkilötyövuotta eli keskimäärin 209 pelastajaa vuodessa (Taulukko 1). Kokonaistarve koostuu ennakoidusta eläkepoistumasta (1098 htv) ja Pelastajakyselyssä esille tulleesta tarpeesta (780 htv). Näistä noin sadan tulisi olla ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä.

Eläköitymisennusteesta ei saa eroteltua alipäällystön ja päällystön osuutta toisistaan, mutta jos niitä katsoo yhtenä ryhmänä, tarve on eläköitymisen perusteella 404 henkilöä ja pelastajatarvekyselyn perusteella 152 henkilöä, mikä tekee yhteensä 556 alipäällystön ja päällystön henkilöä. Suuri osa tulevasta alipäällystön ja päällystön henkilöistä on pelastajataustaisia, eli poistuu samalla pelastajavahvuudesta, mikä entisestään kasvattaa pelastajatarvetta. Uusien pelastajien kokonaistarve on siis välillä 1878–2434.

Pelastajatarve on karkeasti arvioiden noin 2300 kun huomioidaan siirtymiset päällystöön ja alipäällystöön. Nykyisillä koulutusmäärillä, huomioiden syksyllä 2024 nostetut sisäänottomäärät, vuoteen 2032 mennessä valmistuu Pelastusopistosta 2256 pelastajaa ja Helsingin Pelastuskoulusta 306 pelastajaa, yhteensä 2562 pelastajaa. Mikäli sisäänottoja ei olisi nostettu, uusia pelastajia olisi valmistunut vain 1458.

Taulukko 1. Uusien pelastajien kokonaistarve vuosina 2024–2032 perustuen sekä eläköitymisennusteeseen että Pelastajatarvekyselyyn (sis. Ahvenanmaa). Vertailuna myös vuonna 2021 tehty arvio pelastajatarpeesta (huomioimatta eläköityviä), sekä valmistuvien määrän ennuste.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yht.
Pelastajatarve										
Kokonaistarve 2024	218	259	261	237	233	185	162	154	169	1878
Eläköitymisennuste	92	99	137	138	137	110	127	128	130	1098
Pelastajatarvekysely 2024	126	160	124	99	96	75	35	26	39	777
Pelastajatarvekysely 2021	218	173	147	126	133	102	118			1017
Valmistuvien määrä										
Pelastusopisto	144	192	240	240	288	288	288	288	288	2256
Helsingin Pelastuskoulu	18	36	36	36	36	36	36	36	36	306
Kumulatiivinen summa valmistuvista	162	390	666	942	1266	1590	1914	2238	2562	2562

2 Taustaa

Eläkepoistumaa koskevat tiedot saatiin kuntien eläkevakuutuksen (Keva) valtakunnallisesta eläköitymisennusteesta¹, joka käsittää vanhuus-, osatyökyvyttömyys- ja työkyvyttömyyseläkkeet.

Pelastajatarvekysely keskittyi kartoittamaan lisätarvetta, joka muodostuu toimintavalmiuden nostamisesta voimassa olevan ohjeen² mukaiselle tasolle sekä varallaoloa korvaavista järjestelyistä ajanjaksolla 2024–2032. Pelastajatarvekysely laadittiin Pelastusopiston ja sisäministeriön yhteistyönä ja se noudattelee sisäministeriön aiempaa kyselyä. Kysely lähetettiin kaikille 21 pelastuslaitokselle huhtikuussa 2024 ja vastaukset saatiin kesäkuussa 2024. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on yksi pelastuslaitos, vaikka se toimii kahdella hyvinvointialueella. Sisäministeriön toimintavalmiuden suunnitteluohje ei koske Ahvenanmaata, joten Ahvenanmaan kyselytiedot puuttuvat mutta sieltä on saatu arvio kolmen pelastajan lisätarpeesta.

Kokonaiskuvan saamiseksi Taulukossa 2 esitetään tämän hetken virkojen ja tehtävien lukumäärä. Tällä hetkellä pelastajan virkoja valtakunnassa on Ahvenanmaa pois lukien ilmoitettu olevan 3554. Virkoja hoitaa 3416 kelpoisuusehdot täyttävää pelastajaa sekä 57 pelastajaa, jotka eivät täytä kelpoisuusehtoja. Viroista 81 (2 %) on täyttämättä. Laitokset on järjestetty virkojen lukumäärän mukaan suuruusjärjestykseen ja samaa järjestystä noudatetaan kaikissa taulukoissa.

Taulukko 2. Pelastajien (kelpoisuusehtona pelastajatutkinto) virkojen ja tehtävien lukumäärä 1.1.2024.

Pelastuslaitos	Hoitaa kelpoisuus- ehdot täyttävä	Hoitaa kelpoisuus- ehdot täyttämätön	Täyttämättä	Yhteensä
Helsinki	470	0	0	470
Pirkanmaa	391	0	0	391
Länsi-Uusimaa	276	0	26	302
Pohjois-Pohjanmaa	215	5	16	236
Varsinais-Suomi	222	1	0	223
Keski-Uusimaa	223	0	0	223
Pohjois-Savo	200	13	0	213
Lappi	192	1	13	206
Keski-Suomi	157	8	0	165
Päijät-Häme	134	0	0	134
Satakunta	131	0	0	131
Kymenlaakso	117	3	3	123
Kainuu	86	13	11	110
Kanta-Häme	107	0	0	107
Pohjanmaa	90	2	3	95
Pohjois-Karjala	86	0	7	93
Etelä-Savo	80	3	0	83
Etelä-Karjala	80	0	0	80
Etelä-Pohjanmaa	70	8	0	78
Itä-Uusimaa	61	0	2	63
Keski-Pohjanmaa	28	0	0	28
Yhteensä	3416	57	81	3554

¹ Eläköitymisennuste 2024–2043, <https://www.keva.fi/uutishuone/tutkimukset-tilastot-ja-ennusteet/>

² Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (SM 21/2012), <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-491-749-0>

3 Eläköitymisennuste jaksolla 2024–2032

Kevan eläköitymisennusteen ([https://www.keva.fi/uutishuone/tutkimukset-tilastot-ja-ennusteet/](https://www.keva.fi/ uutishuone/tutkimukset-tilastot-ja-ennusteet/)) mukaan vuoteen 2032 mennessä eläköityy yhteensä 1098 palomiestä/pelastajaa joko vanhuuseläkkeelle, työkyvyttömyyseläkkeelle tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle (Taulukko 3). Pelastajien työkyvyttömyyseläkkeiden ja osatyökyvyttömyyseläkkeiden osuus eläkepoistumasta on merkittävä, 33–48 %. Kuntien eläkevakuutuksen ammattinimikepohjainen eläköitymisennuste on täsmällinen ainoastaan pelastajien kannalta, kun taas alipäällystä ja päällystä ei tilastoida suoraan ammattinimikkeittäin. Arvio kuitenkin on, että vuosina 2024–2032 eläköityy 404 alipäällystön ja päällystön kuuluvaa henkilöä, mikä on keskimäärin 45 henkilöä vuodessa.

Taulukko 3. Palomies-ammattinimikkeen (pelastajien) sekä alipäällystön ja päällystön eläkeennuste 2024–2032.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yht.
Palomiehet/pelastajat										
Vanhuuseläkkeet	48	54	92	93	91	64	79	79	80	680
Työkyvyttömyyseläkkeet	29	30	30	30	31	31	32	32	33	278
Osatyökyvyttömyyseläkkeet	15	15	15	15	15	15	16	17	17	140
Yhteensä	92	99	137	138	137	110	127	128	130	1098
Alipäällystö ja päällystö										
Pelastuslaitoksen johto ja asiantuntijat	9	11	10	13	12	10	7	6	6	84
Palotarkastushenkilöstö	7	9	8	8	6	6	6	6	5	61
Operatiivinen päällystö ja alipäällystö	27	29	31	31	28	29	29	28	28	259
Yhteensä	43	48	50	52	46	45	41	40	39	404

4 Henkilöstön lisätarve työntekijäryhmittäin

Tästä eteenpäin esitetyt tulokset perustuvat pelkästään pelastajatarvekyselyyn, eli tarpeeseen, joka johtuu toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle ja varallaoloa korvaavista ratkaisuista, huomioimatta eläköitymisennustetta. Keskimäärin kyselyyn vastanneet henkilöt arvioivat vastausten olevan ”suuntaa antavia, mutta ne perustuvat hyvään kokonaiskäsitykseen rekrytointitarpeistamme”, joten tuloksia voidaan pitää melko luotettavina.

Kaiken kaikkiaan toimintavalmiuden saattaminen lakisääteiselle tasolle ja varallaoloa korvaavat ratkaisut edellyttäisivät 929 henkilötyövuoden lisäystä Suomen 21 pelastuslaitoksella (Taulukko 4). Tarvetta on 777 pelastajalle ja 126 alipäällystön ja 26 päällystön henkilöstölle. Lisäksi tarvitaan kahdeksan muuta asiantuntijaa. Eniten lisätarvetta on Helsingin ja Pirkanmaan pelastuslaitoksilla. Sopimushenkilöstön lisätarve on 516 henkilöä ja tarve on suurinta Varsinais-Suomessa ja Pohjois-Savossa.

Taulukko 4. Uuden henkilöstön lisätarve johtuen toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle ja varallaoloa korvaavista järjestelyistä henkilöstöryhmittäin vuosina 2024–2032.

Pelastuslaitos	Pelastajat	Alipäällystö	Päällystö	Yht.	Muut asiantuntijat	Sopimus-henkilöstö
Helsinki	99	12	6	117	0	0
Pirkanmaa	100	16	0	116	0	0
Länsi-Uusimaa	64	12	3	79	0	0
Pohjois-Pohjanmaa	41	2	0	43	0	25
Varsinais-Suomi	89	6	0	95	0	100
Keski-Uusimaa	46	0	2	48	4	0
Pohjois-Savo	45	12	3	60	0	100
Lappi	37	21	3	61	0	0
Keski-Suomi	56	7	0	63	0	50
Päijät-Häme	18	7	1	26	0	20
Satakunta	0	3	0	3	2	50
Kymenlaakso	0	0	0	0	0	0
Kainuu	30	1	0	31	1	26
Kanta-Häme	17	0	0	17	0	0
Pohjanmaa	3	0	5	8	0	0
Pohjois-Karjala	35	13	3	51	0	50
Etelä-Savo	0	0	0	0	0	60
Etelä-Karjala	35	5	0	40	0	0
Etelä-Pohjanmaa	42	0	0	42	0	0
Itä-Uusimaa	12	4	0	16	0	0
Keski-Pohjanmaa	8	5	0	13	1	35
Yhteensä	777	126	26	929	8	516

Vuosittain tarkasteltuna ja pelastuslaitoksia erottelematta uuden henkilöstön tarve ajanjaksolla 2024–2032 esitetään taulukossa 5. Tarve näyttäisi olevan suurin ajanjaksolla 2024–2028, jolloin uusia pelastajia, alipäälylystää ja päälylystää tarvitaan vuosittain yhteensä 111–201 henkilöä. Yksittäisten pelastuslaitosten vuosikohtaiset tarpeet, joista nämä kokonaissummat on laskettu, esitetään pelastajien osalta liitteessä 1 ja alipäälylystön ja päälylystön osalta liitteessä 2.

Taulukko 5. Uuden henkilöstön tarve johtuen toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle ja varallaoloa korvaavista järjestelyistä vuosina 2024–2032.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yht.
Pelastajat	126	159	124	99	95	75	34	26	39	777
Alipäälylystö	21	37	16	28	14	4	1	0	5	126
Päälylystö	10	5	4	3	2	2	0	0	0	26
Yhteensä	157	201	144	130	111	81	35	26	44	929
Muut asiantuntijat	2	4	2	0	0	0	0	0	0	8

Mahdollisesti ilmoitettu ruotsinkielisen tai kaksikielisen henkilöstön tarve on sekä tämän että edellisen pelastajatarvekyselyn vastausten perusteella noin kolmekymmentä pelastajaa, yksi alipäälylystön ja viisi päälylystön henkilöstöä. Eläköitymisen vuoksi tarve on noin 70 pelastajalle, joten varovainen arvio ruotsin- tai kaksikielisten pelastajien tarpeesta on noin 100 pelastajaa. Ruotsin- tai kaksikielisten pelastajien tarve keskittyy Uudellemaalle, Pohjanmaalle, Keski-Pohjanmaalle ja Ahvenanmaalle. Edellisessä kyselyssä ruotsinkielisten pelastajien tarpeeksi oli ilmoitettu yhteensä 196 pelastajaa ajalla 2024–2030. Ero on aika suuri, joten laitoksilta pyydettiin vielä varmistus vastauksiin. Pieneltä kuulostavaa määrää voi osaltaan selittää se, että kaikilla laitoksilla ei ole määritelty pelastajille kielitaitovaatimuksia.

5 Henkilöstön lisätarve ja kustannukset 2024–2032

Pelastajatarvekyselyn perusteella päätoimisen henkilöstön lisätarve on 929 henkilötyövuotta () ja sopimushenkilöstön lisätarve 516 henkilöä. Päätoimisen henkilöstön lisäyksen kustannusten arvioidaan olevan 58 905 000 € (Taulukko 6). Näistä kustannuksista 46,7 miljoonaa euroa (79 %), johtuu toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle, ja 12,2 miljoonaa euroa (21 %) varallaoloa korvaavista ratkaisuista. Suurimmilla laitoksilla ja suurimmalla osalla laitoksista ei ole varallaoloa korvaavia järjestelyitä. Toimintavalmiudesta johtuvien kustannusten jakautuminen eri vuosille esitetään laitoskohtaisesti päätoimiselle henkilöstölle Liitteessä 3.

Sopimushenkilöstön lisäyksen kustannuksiksi on arvioitu 12 miljoonaa euroa, joka jakaantuu tasaisesti toimintavalmiuden parantamiseen ja varallaoloa korvaaviin ratkaisuihin. Yhteensä päätoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön lisäyksestä johtuvat kustannukset ovat lähes 71 miljoonaa, ja tästä summasta 75 % johtuu toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle.

Toimintavalmiuden saattaminen lakisääteiselle tasolle aiheuttaa vaatimuksia myös paloasemakiinteistöille ja valmiusasemille. Niitä, ja niiden aiheuttamia kustannuksia esitetään liitteessä 4.

Taulukko 6. Päätoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön arvioidut lisäkustannukset (k€) yhteensä, sekä eriteltynä sen mukaan, johtuuko tarve toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle vai varallaoloa korvaavista ratkaisuista aikavälillä 2024–2032.

Pelastuslaitos	Päätoiminen henkilöstö			Sopimushenkilöstö			Yht. (k€)
	Tarve yhteensä	Toiminta- valmius	Varalla- olo	Tarve yhteensä	Toiminta- valmius	Varalla- olo	
Helsinki	4 635	4 635		350			4 985
Pirkanmaa	7 800	7 800					7 800
Länsi-Uusimaa	2 733	2 733					2 733
Pohjois-Pohjanmaa	2 813	1 742	1 071	200	200		3 013
Varsinais-Suomi	4 840	4 840					4 840
Keski-Uusimaa	4 250	4 250					4 250
Pohjois-Savo	5 286	2 646	2 640	5 495	2 745	2 750	10 781
Lappi	3 000	3 000					3 000
Keski-Suomi	6 104	4 904	1 200	100	100		6 204
Päijät-Häme	1 000	1 000		200	200		1 200
Satakunta							0
Kymenlaakso							0
Kainuu	1 300	1 300		150	150		1 450
Kanta-Häme	1 870	935	935	80	40	40	1 950
Pohjanmaa	390	390					390
Pohjois-Karjala	4 200	2 100	2 100	1 000	500	500	5 200
Etelä-Savo							0
Etelä-Karjala	3 250		3 250	300		300	3 550
Etelä-Pohjanmaa	2 982	2 982					2 982
Itä-Uusimaa	577	577					577
Keski-Pohjanmaa	1 875	875	1 000	4 500	2 250	2 250	6 375
Yhteensä	58 905	46 709	12 196	12 025	6 185	5 840	70 930

6 Pelastuslaitosten kehittyminen viime vuosina

Vastaajia pyydettiin kuvailemaan oman alueensa kehittymistä ja rekrytointeja edellisen kyselyn jälkeen (Taulukko 7). Kahdeksan laitosta ilmoitti rekrytointien edenneen suunnitelmien mukaan, viisi ilmoitti, että osin on rekrytoitu ja osin siirretty tulevaisuuteen ja kolme laitosta ilmoitti rekrytointien lykkääntymisistä. Koska kyseessä oli avoin kysymys ilman valmiita vastausvaihtoehtoja, kaikki eivät raportoineet juuri näitä tietoja, vaan pohtivat työvoiman saatavuutta, joten kaikkien laitosten osalta vertailukelpoisia tietoja ei ole.

Taulukko 7. Viime vuosien rekrytointi-/kehitystoimet.

Rekrytoitu suunnitelman/tarpeen mukaan	Helsinki, Länsi-Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pohjois-Savo, Kanta-Häme, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo ja Etelä-Karjala
Osin rekrytoitu suunnitelman mukaan, osa rekrytoinneista lykkääntynyt	Pirkanmaa, Lappi, Keski-Suomi, Satakunta ja Keski-Pohjanmaa
Rekrytointeja on lykätty	Pohjois-Pohjanmaa, Päijät-Häme ja Etelä-Pohjanmaa
Ongelmia koulutetun työvoiman saatavuudessa	Helsinki, Länsi-Uusimaa, Kymenlaakso ja Kainuu
Ennakoi ongelmia työvoiman saatavuudessa	Pohjois-Pohjanmaa, Päijät-Häme, Pohjanmaa ja Itä-Uusimaa
Pelastajahaut vetävät paremmin, kun alueilla menee taloudellisesti huonosti	Helsinki

7 Henkilöstön lisätarpeeseen vaikuttavat muut syyt

Vastaajia pyydettiin myös kertomaan muista ilmenneistä syistä, jotka vaikuttavat henkilöstön lisätarpeeseen (Taulukko 8). Myös tämä oli avoin kysymys, johon sai kirjata omia huomioita, joten vertailua ei voi tehdä sen suhteen ovatko toiset vastaajat tai laitokset näiden huomioiden kanssa samaa vai eri mieltä. Useimmin huomioitiin eläköityminen ja ikääntyvän henkilöstön työkykyyn liittyvät haasteet ja erilaisten vaatimusten kiristyminen, varsinkin toimintavalmiuteen liittyen.

Taulukko 8. Henkilöstön lisätarpeeseen vaikuttavat muut syyt.

Eläköityminen	Pirkanmaa, Keski-Uusimaa, Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Etelä-Savo, Etelä-Karjala
Henkilöstön ikääntyessä työkykyyn liittyvät haasteet	Varsinais-Suomi, Keski-Uusimaa, Satakunta, Kymenlaakso, Etelä-Karjala
Väestörakenteen muutos ajaa sopimuspalokuntia alas	Pohjois-Pohjanmaa
Työsuhteet lyhenevät ja vaihtuvuus lisääntyy	Pohjanmaa
Vanhempainvapaaudistus lisännyt sijaisten tarvetta	Pirkanmaa
Toimintavalmiuden vaatimusten kiristyminen	Helsinki, Pirkanmaa, Keski-Uusimaa, Keski-Suomi, Kymenlaakso, Kanta-Häme, Pohjois-Karjala
Valvontatyön vaatimusten kiristyminen	Keski-Suomi
Uusi johtamisohje	Keski-Pohjanmaa
Uusi pelastussukellusohje	Keski-Uusimaa
Muun toiminnan vaatimustason kiristyminen	Päijät-Häme, Itä-Uusimaa
Palvelutasopäätökset	Pirkanmaa
Toimintaympäristön muutos	Varsinais-Suomi, Pohjois-Savo
Alueelliset tilannekeskukset	Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa
Osallistuminen ensihoitoon	Kymenlaakso
Suurteollisuuden kasvu	Keski-Pohjanmaa
Nopean rakentamisen ja väestön kasvun vuoksi lisääntyvä asemarakentaminen ja virkojen perustaminen eivät kohtaa	Pirkanmaa
Tulevaisuudessa haasteita uusien vakanssien perustamisessa muutos- ja tuottavuusohjelmien vuoksi	Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Uusimaa, Keski-Suomi
Ennakointi vaikeaa koska toimintaympäristön muutos on vielä hieman epäselvää	Pohjois-Savo, Etelä-Karjala
Hankala ennustaa miten uusi toimintavalmiuden suunnitteluohje tulee muuttamaan tämänhetkistä tarvetta uusille asemille	Pirkanmaa
Harva-alueiden palveluiden turvaaminen	Pohjois-Pohjanmaa

8 Muut huomiot koulutusmäärien suunnitteluun

Koulutuspaikkojen lisäämisen lisäksi vastaajia pyydettiin myös esittämään muita mahdollisesti huomioon otettavia asioita koulutusmääriä suunniteltaessa (Taulukko 9). Tärkeänä huomiona esille nousi alanvaihtajien ja jatkokoulutttautujien tilalle tarvittavan henkilöstön määrän huomioiminen koulutusmäärissä. Suurin osa vastauksista käsitteli kuitenkin koulutuksen arvostusta, sisältöä ja käytännön järjestelyjä eikä koulutusmääriä.

Taulukko 9. Muita koulutusmäärien suunnittelussa huomioitavia asioita.

Alueellinen koulutusyhteistyö	Varsinais-Suomi, Satakunta, Kainuu
Alanvaihtajat ja jatkokoulutttautajat huomioitava määrissä	Pohjois-Savo, Kymenlaakso
Alipäälllystön riittävä koulutus (myös kaksikielisenä)	Kanta-Häme, (Pohjanmaa)
Aikuis-koulutustuen poistuessa voi tulla yhä suositummaksi koulutttautua alipäälllystöön Ruotsissa ja hakea Suomessa hyväksyntää.	Pohjanmaa
Koulutuksessa ja päteöitymisessä voitaisiin painottaa erityisammattitutkinto-statusta yhteiskunnallisen arvostuksen saamiseksi.	Etelä-Karjala
Pelastajilla tulisi olla kyky kouluttaa ja kehittää omaa työtään sekä valmentava ote sivutoimiseen henkilöstöön, koska suuri osa työajasta on muuta kuin keikan ajoa.	Keski-Pohjanmaa
Koulutus saisi keskittyä enemmän käytännön osaamiseen.	Helsinki
Pelastajaopiskelijat tulisi saada työelämään jo opintojen aikana, mikä edellyttäisi opetussuunnitelmien muutosta, mutta opiskelijoiden hyödyntäminen vuosilomasijaisuuksissa auttaisi veto- ja pitovoiman kannalta.	Itä-Uusimaa
Jos koko ensihoito-opetus siirrettäisiin kolmannelle vuosikurssille, opiskelijat voisivat saavuttaa savusukelluskelpoisuuden jo toisella vuosikurssilla ja sen jälkeen osallistua työelämään.	Kanta-Häme
Pelastusopiston toivotaan jakavan pelastajakurssien harjoittelupaikat tasaisesti jokaiselle alueelle.	Kainuu

9 LIITTEET

Liite 1: Vuosikohtainen pelastajalisäys pelastuslaitoksittain

Uusien pelastajien lisätarve johtuen toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle ja varallaoloa korvaavista järjestelyistä vuosina 2024–2032.

Pelastuslaitos	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yht.
Helsinki	12	17	12	17	29	12	0	0	0	99
Pirkanmaa	20	20	20	20	0	0	0	0	20	100
Länsi-Uusimaa	16	16	0	6	16	0	0	0	10	64
Pohjois-Pohjanmaa	5	0	3	14	0	0	2	17	0	41
Varsinais-Suomi	5	14	7	7	14	21	21	0	0	89
Keski-Uusimaa	6	14	14	0	0	12	0	0	0	46
Pohjois-Savo	5	5	5	5	5	5	5	5	5	45
Lappi	7	25	5	0	0	0	0	0	0	37
Keski-Suomi	13	22	9	12	0	0	0	0	0	56
Päijät-Häme	2	4	4	0	6	0	0	1	1	18
Satakunta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kymenlaakso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kainuu	27	0	0	3	0	0	0	0	0	30
Kanta-Häme	0	3	10	0	0	4	0	0	0	17
Pohjanmaa	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3
Pohjois-Karjala	7	12	12	4	0	0	0	0	0	35
Etelä-Savo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Etelä-Karjala	0	0	0	5	15	15	0	0	0	35
Etelä-Pohjanmaa	0	6	6	6	6	6	6	3	3	42
Itä-Uusimaa	0	0	12	0	0	0	0	0	0	12
Keski-Pohjanmaa	0	0	4	0	4	0	0	0	0	8
Yhteensä	126	159	124	99	95	75	34	26	39	777

Uuden alipäällystön (yhteensä 126) ja päällystön (yhteensä 26) lisätarve (htv) johtuen toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle ja varallaoloa korvaavista järjestelyistä vuosina 2024–2032.

Pelastuslaitos	Alipäällystö										Päällystö									
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yht.	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	Yht.
Helsinki	0	4	0	4	4	0	0	0	0	12	3	1	1	0	0	1	0	0	0	6
Pirkanmaa	0	4	4	4	0	0	0	0	4	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Länsi-Uusimaa	0	4	0	4	4	0	0	0	0	12	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3
Pohjois-Pohjanmaa	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varsinais-Suomi	0	0	0	0	6	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keski-Uusimaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Pohjois-Savo	0	4	4	4	0	0	0	0	0	12	0	1	1	1	0	0	0	0	0	3
Lappi	11	10	0	0	0	0	0	0	0	21	2	0	1	0	0	0	0	0	0	3
Keski-Suomi	3	0	0	4	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Päijät-Häme	1	4	0	0	0	2	0	0	0	7	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Satakunta	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kymenlaakso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kainuu	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kanta-Häme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pohjanmaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	0	0	0	0	5
Pohjois-Karjala	4	4	4	1	0	0	0	0	0	13	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Etelä-Savo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Etelä-Karjala	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Etelä-Pohjanmaa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Itä-Uusimaa	0	0	4	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Keski-Pohjanmaa	0	0	0	2	0	2	1	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	21	37	16	28	14	4	1	0	5	126	10	5	4	3	2	2	0	0	0	26

Päätoimisen henkilöstön arvioidut lisäkustannukset (tuhatta euroa, k€) johtuen toimintavalmiuden saattamisesta lakisääteiselle tasolle pelastuslaitoskohtaisesti vuosina 2024–2032.

Pelastuslaitos	Lisätarve yht.	Vuosikohtaiset kustannukset (k€)								
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Helsinki	4 635	540	945	540	765	1 305	540			
Pirkanmaa	7 800	1 300	1 300	1 300	1 300		1 300			1 300
Länsi-Uusimaa	2 733		1 326			1 407				
Varsinais-Suomi	4 840	81	640	360	360	1 133	1 133	1 133		
Keski-Uusimaa	4 250	400	725	1 125	1 000		1 000			
Pohjois-Pohjanmaa	1 742				804		268		670	
Pohjois-Savo	2 646	294	294	294	294	294	294	294	294	294
Lappi	3 000	1 000	2 000							
Keski-Suomi	4 904	550	2 520	782	1 052					
Päijät-Häme	1 000			500				500		
Satakunta										
Kymenlaakso										
Kanta-Häme	935	220	495	220						
Kainuu	1 300	1 150			150					
Pohjanmaa	390	30	30	30	50	50	50	50	50	50
Pohjois-Karjala	2 100	500	500	500	100	100	100	100	100	100
Etelä-Savo										
Etelä-Karjala										
Etelä-Pohjanmaa	2 982		426	426	426	426	426	426	213	213
Itä-Uusimaa	577			379				198		
Keski-Pohjanmaa	875		85	220	130	230	140	70		
Yhteensä	46 709	6 065	11 286	6 676	6 431	4 945	5 251	2 771	1 327	1 957

Liite 4: Toimintavalmiuteen liittyvä tarve palo- ja valmiusasemille

Toimintavalmiuteen liittyvä tarve paloasemakiinteistöille ja valmiusasemille.

Helsinki	Kontulan pelastusasema ja Vuosaaren kevytasema v. 2025, Tapanilan pelastusasema v. 2027 ja Vuosaaren Pelastusasema v. 2029
Pirkanmaa	Nekala v. 2025–2026, Tesoma v. 2026, Itäinen asema v. 2026 ja Hiedanranta v. 2029. Kustannustaso 30 M€, vuokrakiinteistöt.
Länsi-Uusimaa	<ul style="list-style-type: none"> Alueella on tällä hetkellä 12 päätoimisen henkilöstön miehittämää paloasemia, yksi sivutoimisen henkilöstön miehittämä paloasema ja 38 sopimuspalokuntien paloasemaa. Asemien verkosto kattaa tyydyttävästi tämän hetken asutuskehityksen. Rakenteilla tai suunnitteilla olevat alueet kuuden minuutin saavutettavuusalueiden ulkopuolella lisäävät niiden riskiruutujen määrää, joita ei tulla saavuttamaan palvelutasopäätöksen ja toimintavalmiuden suunnitteluohjeen antamissa aikarajoissa. Palvelutasopäätöksen mukaan Paloasemat 2035 -projektityön pohjalta laaditaan toteuttamissuunnitelma asemien sijoituksesta. Pelastustoimen käyttöön suunniteltuja toimitiloja rakennetaan siten, että tuotettavat onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut tuotetaan pääasiassa lähipalveluina paloasemilta koko pelastustoimen alueella. Arvio paloasemakiinteistöjen kustannukselle vuoteen 2032 mennessä on 21 miljoonaa.
Pohjois-Pohjanmaa	Uusi toimintavalmiuden suunnitteluohje ja riskinarviointi luo tarpeen ainakin kahdelle osavahvuuselle paloasemalle tulevaisuudessa. Aikajänne noin 5 vuotta. Paloasemien rakentaminen on haastavaa, kun rahat ei tahdo riittää edes olemassa olevien vuokratuluihin, saati uusiin. HVA ei ole päässyt päätökseen siitä, rakennetaanko kiinteistöjä jatkossa omaan taseeseen.
Varsinais-Suomi	Uusia paloasemia liittyen toimintavalmiuden nostamiseen ohjeiden mukaiselle tasolle: <ul style="list-style-type: none"> 2025 Länsi-Turun paloasema, alkuun vuokratiloissa, v. 2026 jälkeen rakennetaan HVA:n taseeseen uusi kiinteistö (8 M€). 2025–2026 Skanssin paloasema, korvaa nykyisen Jaanin paloaseman ja laajenee 1+3 vahvuuteen. Rakennetaan HVA:n taseeseen (noin 7 M€). 2028–2030 Hirvensalon ja Halisten uudet paloasemat rakennetaan HVA:n taseeseen (noin 4–5 M€/asema).
Keski-Uusimaa	Kehitämme palvelutasoa rakentamalla seuraavat valmiusasemat: 2024 Tikkurila (asema 4,5 M€), 2025 Korso (kalusto ja asema, 0,42 M€ + 4,5 M€), 2026 Hakunila (asema 4,5 M€), 2027 Myyrmäki (kalusto ja asema, 0,42 M€ + 4,5 M€) ja 2029 Kivistö (kalusto ja asema, 0,42 M€ + 4,5 M€)
Pohjois-Savo	Pohjois-Savon pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2023–27 sisällön mukainen pelastusasemaluokitus edellyttää ympärivuorokauden (24/7) valmiudessa olevien pelastusasemien määrän lisäämistä. Pelastusasemien muodon ja lukumäärän osalta yhtenä keskeisenä ja huomioitavana aiheena on myös integraatio sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden (ml. ensihoito) tilatarpeiden kanssa. Pelastusasemakiinteistöjä ja uudisrakentamista edellyttävä kustannustaso on useita miljoonia ja aikataulu sijoittunee välille 2024–35. Pelastusasemakiinteistöjen rakentamista hallinnoi Pohjois-Savon hyvinvointialueen tilapalvelut. Lähtökohtaisesti pelastusasemat on rakentanut kunta ja hyvinvointialue on vuokrannut tilat kunnalta pitkällä vuokrasopimuksella.
Lappi	<ul style="list-style-type: none"> Rovaniemi 2024 (16 M€), Kemijärvi 2025 (10 M€), Ivalo 2026 (10 M€) sekä peruskorjaukset Pello ja Ylitornio 2027. Muitakin asemia on pakko uusia, jotta toimintavalmiut ylipäänsä voidaan turvata. Rahoitusmalli riippuu hva-talouden tilasta.

Keski-Suomi	<p>Toimintavalmiuden parantaminen nykyisellä palvelutasopäätöskaudella edellyttää kahden uuden asemapaikan perustamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kärkiyksikön tilat Jyväskylässä on tarkoitus vuokrata, kustannusarvio noin 100 000 €/v. Tavoiteaikataulu 2025. • Uusi paloasema Jyväskylä pohjoinen (4 M€). Tavoiteaikataulu 2027. Toteutustapa: Hyvinvointialueen rakennuttama.
Päijät-Häme	Yksittäisten ongelmariskiruutujen hallinnointi muiden muutosten yhteydessä. HVA linjannut, että kiinteistöt pyritään rakentamaan/omistamaan.
Satakunta	<ul style="list-style-type: none"> • Alueella on vireillä useita paloasemahankkeita, joiden lähtökohta on kuitenkin nykyisen paloaseman elinkaaren päätyminen ja sitä kautta uuden paloaseman rakentaminen, jonka yhteydessä tarkastellaan paloaseman sijaintia toimintavalmiuden näkökulmasta. Hyvinvointialue vuokraa tarvitsemansa paloasematilat.
Kymenlaakso	<ul style="list-style-type: none"> • Karhulan paloasema (toimii jo väistötiloissa Karhulassa) 16 M€, rakentaminen 2024–2025. • Siltakylän paloaseman korvaaminen uudella (2 M€) 2025, vuokrataan.
Kainuu	Toimintavalmiuden osalta ei tarvetta paloasemien uusille sijainneille.
Kanta-Häme	Rakenteilla 1 uusi paloasema (HVA rakentaa), 1 tarveselvitys (tarve 2029, HVA rakentaa)
Pohjanmaa	Alueella useita paloasemia, jotka vaativat peruskorjausta tms. Meneillään yhden pääaseman uudisrakennustyö ja sivuasema odottaa sen jälkeen. Aikajänne 5–10 v. kustannus 20–30 M€.
Pohjois-Karjala	Lehmo uusi 2 M€, Ylämylly uusi 2 M€, vuokraus kunnilta.
Etelä-Savo	Ei lisärakentamistarvetta.
Etelä-Karjala	<ul style="list-style-type: none"> • Rahoitus olemassa: Joutsenon uudispaloasema 2024 (6,6 M€), Ruokolahden uudispaloasema 2025 (3,2 M€) • Suunnitellut: Imatran uudispaloasema 2026 (9,5 M€), Vainikkalan uudispaloasema 2027 (2 M€) ja Taipalsaaren uudispaloasema 2028 (3,2 M€). • Hyvinvointialueen strateginen linjaus olisi hankkia uudispaloasemat omaan taseeseen, mutta investointikyvykkyyttä ei ole, joten toteutetaan vuokraamisperiaatteella. Tulee kasvattamaan merkittävästi vuokraamisesta syntyviä vuosikustannuksia.
Etelä-Pohjanmaa	Kaksi huonokuntoista paloasemaa, aikataulu vielä avoin. Tarkoitus vuokrata.
Itä-Uusimaa	Uusille rakentuville alueille on tarve lisätä paloasemaverkostoa parantamaan toimintavalmiusaikoja siten, että alueelle tarvitaan kaksi paloasemakiinteistöä. Suunnitelmassa on rakentaa kiinteistöt itse. Yksi asemista suunnitellaan valmistuvan 2026 ja toinen alueen kehitys huomioiden arviolta 2030–2035.
Keski-Pohjanmaa	Lisätarvetta ei ole, ellei Kokkolan eteläpuolen uusi suurteollisuusalue vaadi toista paloasemaa - yhteistyö mahdollisesti pohjanmaan kanssa (maakäytön suunnitteluvaraus on).